

FIȘA DISCIPLINEI
Ciclul III, DOCTORAT

Domeniul studii de doctorat		051.1. Științe biologice			
Programul de doctorat/ specialitatea		165.05. Parazitologie			
Codul și Denumirea disciplinei		S.02.O.5 Fenomene și tendințe contemporane în parazitologie			
Titularul disciplinei		RUSU Ștefan, conf. univ., dr. hab. în științe biologice			
Numărul de ore					
Total	Prelegeri	Seminare	Lucrul individual	Nr. de credite	Forma de evaluare
180	4	6	170	6	Examen
Funda- mentare	<p>Pentru a înțelege particularitățile evoluției mono- și poliparazitozelor la ovine, este necesar să se cunoască aspectele generale ale biologiei paraziților, care diferă considerabil, în special în ceea ce privește morfologia, ciclul biologic și mecanismele de interacțiune cu organismul gazdă. Disciplina „Particularități morfofiziologice ale mono- și poliparazitozelor la ovine” prezintă cunoștințe fundamentale despre relațiile parazit-gazdă și despre modul în care sistemele fiziologice ale animalului reacționează la infestările simple sau asociate, contribuind la formarea competențelor esențiale privind identificarea modificărilor morfologice, înțelegerea proceselor patologice și aplicarea practică a acestora în diagnosticul, profilaxia și controlul bolilor parazitare la ovine.</p>				
Conținutul disciplinei	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tipologia agenților parazitari la ovine. Mecanisme de invazie și adaptare ale paraziților. Parazitoze monogazdă și poligazdă. Particularități ale paraziților cu evoluție directă și indirectă. Modificări morfologice și funcționale ale gazdei în condiții de infestare. Reacțiile organismului la mono- și poliparazitoze. 2. Diseminarea paraziților în organism. Migrația larvelor și formarea focarelor tisulare. Mecanisme de răspândire internă. Răspunsuri tisulare în parazitoze. Modificări morfofiziologice la nivelul organelor afectate. Interacțiuni între paraziți în condiții de poliparazitism. Procese de compensare și decompensare ale gazdei. 3. Particularități ale interacțiunii parazit-gazdă. Mecanisme de hrănire și adaptare ale paraziților. Efecte toxico-alergice și imunomodulatoare. Modificări ale funcțiilor vitale ale ovinelor în infestări simple și multiple. Diferențe morfologice între leziunile produse în mono- și poliparazitoze. 4. Relația gazdă-parazit la echilibru biologic și în condiții de suprainfestare. Evoluția clinică a parazitozelor la ovine. Particularități biologice ale paraziților dominanți în poliparazitoze. Abateri fiziologice majore induse de asocierile parazitare. 5. Asocieri parazitare complexe și efectele lor asupra organismului. Interacțiuni sinergice și antagonice între paraziți. Modificări structurale la nivelul țesuturilor afectate. Cerințele de supraviețuire ale diferitelor specii în același mediu biologic. Răspunsuri adaptative ale gazdei. Limitările funcționale ale organismului ovin în poliparazitoze. 6. Particularitățile clinice ale ovinelor infestate. Modele de manifestare în mono- și poliparazitoze. Corelarea simptomelor cu parametrii morfofiziologici. Variabilitatea răspunsului individual ca răspuns la acțiunea agenților patogeni. 7. Factorii care condiționează apariția și dezvoltarea parazitozelor. Cerințe ecologice pentru ciclul de viață al paraziților. Rolul tehnologiei de creștere, adăpostire și furajare. Condiții care favorizează infestările multiple. Influența factorilor climatici și sezonieri asupra nivelului de infestare. 8. Paraziți specifici ovinelor: nematode, cestode, trematode, protozoare și ectoparaziți. Particularități morfologice și fiziologice ale fiecărei grupe. Diferențe între invaziile mono - și asociate. Impact diferit asupra organelor: tub digestiv, plămâni, ficat, piele. Forme clinice variate în funcție de combinațiile parazitare. 9. Efectele mono- și poliparazitozelor asupra eficienței biologice și productive. Scăderea masei corporale, diminuarea producției de lapte, afectarea calității lânii. Impact metabolic și imunologic. Problemele generate de rezistența la tratamente. Factorii care determină agravarea patologiei în condiții de asociere parazitare. 10. Studiul modificărilor clinice, hematologice și anatomopatologice la ovinele infestate. Evaluarea funcțiilor organismului afectat. Parametri fiziologici relevanți pentru diferențierea mono- de poliinvaziilor. Modificări ale organelor interne. Analiza severității leziunilor. Elemente esențiale pentru stabilirea diagnosticului și a măsurilor de profilaxie și tratament. 				
Competențele obținute/ Rezultatele învățării	<p>CP 1. Utilizarea cunoștințelor despre biologia și morfologia paraziților pentru explicarea și interpretarea modificărilor morfofiziologice produse la ovine în contextul mono- și poliparazitozelor.</p> <p>CP 2. Cunoașterea principalelor mecanisme patologice, reacții tisulare și procese fiziologice afectate în infestațiile parazitare la ovine. Dezvoltarea capacității de a aplica cunoștințele și abilitățile dobândite pentru identificarea, analiza și soluționarea unor situații clinice concrete întâlnite în parazitozele simple și asociate.</p> <p>CP 3. Asimilarea metodelor de studiu al morfologiei, fiziologiei și patogenezei paraziților, precum și a tehnicilor de examinare a leziunilor și modificărilor produse în organele afectate la ovine.</p>				

	<p>CP 4. Cunoașterea metodelor de evaluare a stării animalelor parazitare (examene clinice, hematologice, anatomopatologice și parazitologice), inclusiv interpretarea parametrilor biologici modificați în mono- și poliparazitoze, în vederea stabilirii gravității și impactului fiziologic al infestațiilor.</p>
<p>Bibliografia selectivă/ minimală</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. CONSTANTIN, N. ș. a. <i>Tratat de Medicină Veterinară. Secțiunea a XII-a – Parazitologie Veterinară</i>, Ed. Risoprint, Cluj-Napoca. 2014. Vol VI. - 1339 p. ISBN 978-973-53-1152-0. 2. ERHAN Dumitru. <i>Paraziții, parazitismul și impactul acestora asupra mediului ambiant</i>. Chișinău, Tipografia centrală. 2024. - 856 p. ISBN 978-5-8854-361-3 3. ERHAN Dumitru. <i>Tratat de parazitoze asociate ale animalelor domestice</i>. Chișinău, Tipografia centrală. 2020. - 1040 p. ISBN 978-9975-157-13-1 4. ERHAN, D., PAVALIUC, P., RUSU, Ș. <i>Potențialul adaptiv și productiv al bovinelor la acțiunea factorilor stresogeni</i>. Moldova. –Chișinău, „Tipogr. Știința”, 2007. - 224 p. ISBN 978-9975-62-068-0. 5. OLTEANU, G. ș. a. <i>Poliparazitismul la om, animale, plante și mediu</i>. București: Ceres, 2001. 818 p. ISBN 973-400-4859. 6. RUSU Ștefan. <i>Parazitofauna, impactul parazitozelor asupra speciilor principale de importanță cinegetică, profilaxia și tratamentul</i>. – Chișinău: S.n., 2021 (Lexon-Prim SRL). - 492 p.: ISBN 978-9975-163-04-0. 7. RUSU, Ș., ERHAN, D., SAVIN, A., ZAMORNEA, M., RUSU, V., RAILEAN, N., TODERAȘ, I. <i>Parazitofauna, impactul parazitozelor asupra organismului la fazanul comun (Phasianus colchicus L.), profilaxia și tratamentul</i>. (Ghid Metodologic). Chișinău. 2020. - 80 p. ISBN 978-9975-151-89-4. 8. RUSU, Ș., ERHAN, D., ZAMORNEA, M., CHIHAI, O., RUSU, V., GLIGA, O., GOLOGAN, I., BOTNARU, N., CHIHAI, N., RUSU, M. <i>Composition for complementary feeding and deworming of wild boars</i>. In: <i>Bulletin of University of Agricultural Sciences and Veterinary Medicine, Cluj-Napoca. Veterinary Medicine</i>, 2023, Vol. 80, No 1. Issue 1. May, pp. 47-52. ISSN 1843-5270; Electronic ISSN 1843-5378. 9. TODERAȘ, I., ZAMORNEA, M., RUSU, Ș., ERHAN, D., SAVIN, A., CHIHAI, O., GLIGA, O., BOTNARU, N., GOLOGAN, I., PORCESCU, M. <i>Cuantificarea unor indici biochimici și productivi la fazanii infestați cu ectoparaziți</i>. În: <i>Buletinul Academiei de Științe a Moldovei</i> 2(338), Chișinău, 2019. p.112-117. ISSN 1857-04X 10. ЕРХАН, Д., ПАНАСЮК, Д., ПАНАСЮК, С., ЯТУСЕВИЧ, А. <i>Гельминты и простейшие - резервуарные хозяева и возбудители гиперпаразитарных сочетанных инфекционных и инвазионных болезней</i>. Кишинев. 1995. -334 с. ISBN 5-376-01983-7